

TIP SHEET

Gaanjwidoowin Gwek Zhaayaawin

Zaagtoowin Zhaayaawin

Kaawiin kaa-pabenziin gegoo giishpin aapji gegoo aawnsinoog zhawebag. Ka aanjtood enokiin wiibaa jibwaa shiwebaag gego. Maandaa dash ge shichiged:

1. Kaa Shisdoon Gegoo Geshi Mnabdeg. - Pii wii aanjtoowin enokiyyin wiibaa kawindamowaa binoojiinh jikendang. Mzinchigaansag kano-

kaaznag wii nadmowaad wii nsastang miinwaa Wa ni shichiged.

2. Jina Baabiichigeng - Egaachiinhid binoojiinh jaanmendam miinwaa miidaawendam baabi-ichiged gbeyiing. Memdage gwaa baabaabi-ichiged naniibwid.

3. Shisdoowin Naaknige-aansan Waanaagjigadegin - Gii zhaa kaashisdoonan naaknige-aansan

waanaagjigadegin. Piichin kaa-dagkendanan naaknige-aansan. Kaawiindamawaa enaabdag miinwaa aanii waashi chiged.

4. Weweni Kaawiindamowaa Waashichiged

– Weweni kaawiindamowaa waashichiged binoojiinh. Kaawiin gchi-kidwinan kano-kaaziinan wii gnoonad binoojiinh. Miiyaa gwa kaawiindamowaa ezhi ndawenmaad wii shichiged. Mzinchi-gaansag nokaazyin wii waabmaad miinwaa nooj gego wa shichiged wii nsastang kino-maawad.

5. Moonh En-shkwegod -

Niibna gego dan shkwegwan binoojiinh. Moowin dash enshkwegod wooshme damna maajjiishkaa.

6. **Toon Ge-nokaazod** – Wiin wenaamdang binoojiinh wa nokaazod da gshkidma. Kaawiin niigansiwin ga damensiin. Kiin dash ka-wenaamdand miinwaa ka-shisdoon genokaazod. Niish gweta gego kamiinaa ge-wenaamdang shki-maajtaad. Ooshme dash kaniimiina ge-nokaazod enipiichtaad gii-shiitaad. Da-mzinbiigade miinwaa mziniganing da-mzinaade wa-nokaazod wii wenaamdang nooj gego wa nokaazod.

Shkaahii Gego Ka-kinoomaawa Ge-shaayaad

Kaawiin aapji gego da-aawsinoog gego shichiged binoojiinh bwaa paabendaman gegoogaawsinoog. Bekaanag gego ka-kinoomawaa ge-nadmaagod. Wiin maabaa binoojiinh ji-gwedwed wiinaad-mowin. Kaawiin memkaaj wiin da-kwaandwesii ji kweji-debnang daannanan.

1. Maandoonan Genokaazyin

Dagkendan Aanii Enji Shichiged Binoojiinh Gego.

- Aaniish gego enji shichiged ezhchiged?

- Maandoonan kendaaswin miinwaa ka-kwedwe wiikendaman aanii enji shi-chiged gego binoojiinh miinwaa jibwaa maajtaad gego shi-chiged.
- Kinoomawaa binoojiinh ge-nankiid.
- Kaamiinaa gego gemswendang miinwaa gemna waabjitood gego nankiid.
- Binoojiinh kakinoomawaa minwaa kanaad-mowaa wii gshkitood enokiid pii znagag.

2. Wenaamdaan Gemiigenig Genaadmaagod

- Shkaahii Gego Gakinoomaawin Ge Gshki-tood, Maage Kaatoon Wiin Gego Gewenaamdang.
  - Gewenaamdang kawenaamdannaasaab yaawang.
  - Ngikaa, wenpanak gego gegshkitood binoojiinh wiishi chiged.

3. Wenjching kinoomaagewin kanokaazan (Weweni gakinoomawaa) Kinomaawin Binoojiinh

- Bemgii shkaahii gego da-kinomawaa binoojiinh, mnik gweta gego ge-gshkitood.
- Kani shinoomawaa ge-shichiged.
- Ka shichige wii-waabmig ezhi dawenmaad binoojiinh geyii wa-zhaayaad.
- Ge-waabmdang gego kanokaazan, mzinchi-gaansag, wii nadmowaad geni shichiged.
- Kamiinaa geyaabi gego ge-nadmaagod wiigshiktood ezhkinoomawaad. Ka-maamiikwendmaa ezhi gshkidmaad miinwaa ka-miinaa damnawin jidamnod.

Aanjtood Miigesnoog shkahii gego kakinomaage

Niibna Gego Da-gshkichigade Jibwaa Zhaawebag. Giishpin bwaa aanjtoowin gii shkwaa shawebag gego. Kaawiin gego gda-nokaaziin giishpin gii-nishisnoog zhaa-zhi.

1. Kaa waabmaam Binoojiinh Gego Wenjishing

- Giishpin binoojiinh gego nishinig shichiged. “Esnaa nishin Giigesbingen”, kahnaa.
- Maage gego gda miinaa ji maa-jiiyendang kendang wi nishinig wi ga-shichiged, maage damnowin gdamiinaa wii damnod.

2. Kaa aansisdoon Giishpin Waabmdamaan Gego Wii Zhaa-webag

- Kaawin kapaabendmaazii binoojiinh gegoo gchi-shichigesig. (giishpin gwetaa gegoo wii-doodagod maage bekansid gegoo wii zhaawebsid)
- Bekanag gegoo kakinoomawaa genankiid.
- Ka-engwaamis “kaa” nokaazyin wii gna-maawaad gegoo binoojiinh. Baamaa pii kanookaazan wi “kaa” ga-maamdaa nenjgewin, miigweta pii memdageji nokaazyin “kaa” pii niizaanag

Kawenaamdanan gemiikmaanin genasidowin

- Gegwaa zaam niibna miinaake ge shitoon ngoding
- Wenaamdan wooshme gechi piitendagog zhaayaawin kenookiidmaan wiinaasidoowin

E'GITZIINGED GA-NOKAASJIN

Ga'ii waayaa wewiib gweki zhaayaasii bwaa-wiigjitood

- Gegwa wewiib baabiitooke ji gweksenig ezhiyaad.
- Nangodnang wooshme ke zhaaweb jibwaa ke zhaawabad aanseg gegoo.
- Mii aapji pii znagag pii gwekzenig waa zhaayaad
- Gegwaa aanjtooke ganakanige 'in wii shichigen.
- Aabdeg gwa kawiindamowaag bezhgwanang ji shichigeyaad
- Gwanda wakinoomawaajig binoojiinh.

Kaadbaamoowaa gwek shichiged

- Kendan pii gwek aawang shichiged ji dbaamowaad.
- Gegwaa wawiindamowake nizhaa gego gegsh-kitooswan wii shichigen
- Kaawiindamowaa ge zhaawebsid bwaa bzin-dang.